

UCHWAŁA NR 01/26
REGIONALNEGO KOMITETU ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ
W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

z dnia 10 lipca 2026 r.

**w sprawie roli i znaczenia ekonomii społecznej w perspektywie finansowej
na lata 2028–2034**

Na podstawie § 7 ust. 4 w związku z § 8 ust. 2 Zasad określających organizację, koszty funkcjonowania, tryb powołania członków oraz działania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Łódzkim, stanowiących załącznik do Uchwały Nr 274/23 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 4 kwietnia 2023 r. w sprawie określenia organizacji, kosztów funkcjonowania oraz trybu powołania członków i działania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Łódzkim, uchwala się, co następuje:

§ 1

1. Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Łódzkim, zwany w dalszej treści Komitetem, z głębokim zaniepokojeniem przyjmuje doniesienia o planowanych ograniczeniach alokacji środków finansowych na rozwój ekonomii społecznej w unijnej perspektywie finansowej na lata 2028–2034.
2. Ograniczenie to stoi w jawnej sprzeczności z kluczowymi dokumentami programowymi Unii Europejskiej, w tym z *Europejskim Planem Działania na rzecz Ekonomii Społecznej* (2021) oraz *Zaleceniami Rady w sprawie opracowania warunków ramowych dla ekonomii społecznej* (2023).
3. Komitet z niepokojem odnotowuje, że przedstawione założenia programowe dla perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2028–2034 nie przewidują utrzymania w programach regionalnych dedykowanej interwencji wspierającej rozwój ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych jako narzędzia aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Oznacza to odejście od modelu rozwijanego w perspektywach finansowych 2014–2020 oraz 2021–2027, opartego na współpracy samorządów województw, Ośrodków Wsparcia

Ekonomii Społecznej, zwanymi w dalszej treści OWES, oraz partnerstw regionalnych.

4. Sektor ekonomii społecznej w województwie łódzkim i w Polsce udowodnił, że jest kluczowym, elastycznym i wysoce efektywnym instrumentem realizacji polityk publicznych państwa i regionu – zwłaszcza w obszarach włączenia społecznego, aktywnej integracji, deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz lokalnego rynku pracy.
5. Podmioty ekonomii społecznej, zwane w dalszej treści PES, jako beneficjenci i partnerzy, odgrywają istotną rolę w obecnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej realizując projekty przyczyniające się do integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, rozwoju kapitału społecznego oraz budowania odporności społeczno-gospodarczej regionów.

§ 2

1. Komitet wskazuje, że Województwo Łódzkie mierzy się z unikalnymi wyzwaniami strukturalnymi i demograficznymi, takimi jak:
 - 1) **dynamiczne starzenie się społeczeństwa i depopulacja** ujawniające się szczególnie w miastach oraz peryferyjnych obszarach województwa, ze szczególnym uwzględnieniem „(...) gmin, w których nastąpi najwyższy prognozowany spadek liczby ludności i najwyższy wskaźnik obciążenia demograficznego (...) zwłaszcza na północy oraz południowym wschodzie województwa łódzkiego”¹,
 - 2) **konieczność łagodzenia skutków transformacji energetycznej i gospodarczej** (ze szczególnym uwzględnieniem Obszaru Sprawiedliwej Transformacji Województwa Łódzkiego, który dotyczy 35 gmin z podregionu piotrkowskiego i sieradzkiego oraz lokalnych ośrodków miejskich,
 - 3) **potrzeba kontynuacji głębokiej rewitalizacji społeczno-gospodarczej** zdegradowanych obszarów miejskich i przemysłowych, w tym Łodzi oraz mniejszych ośrodków subregionalnych,
 - 4) **potrzeba kontynuacji spójnych i systemowych działań na rzecz integracji społecznej**, w szczególności w gminach wiejskich oraz małych miastach położonych peryferyjnie, zagrożonych ubóstwem ekonomicznym, energetycznym

¹ Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego, s. 24, źródło: https://bip.lodzkie.pl/files/XVIII.218.2025_-_23.09.2025_1.pdf.

oraz wykluczeniem transportowym (w szczególności ponadlokalnym) i edukacyjnym.

2. Rozwiązanie powyższych problemów bez aktywnego i podmiotowego udziału sektora ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych i podmiotów reintegracyjnych jest niemożliwe. Podmioty te docierają tam, gdzie tradycyjne mechanizmy rynkowe oraz administracyjne okazują się niewystarczające.
3. Stabilność i przewidywalność wsparcia finansowego, zarówno ze środków UE na lata 2028-2034, krajowych oraz regionalnych, stanowi warunek konieczny dla zachowania i rozwoju wypracowanego dotychczas potencjału instytucjonalnego i kadrowego w regionie łódzkim. Ekonomia społeczna pełni przede wszystkim funkcję integracyjną i pozostaje ściśle powiązana z regionalnymi politykami społecznymi, usługami społecznymi oraz rynkiem pracy.

Skuteczność wsparcia finansowego dla PES wynika z jego powiązania z działaniami animacyjnymi, doradczymi, szkoleniowymi i reintegracyjnymi realizowanymi na poziomie regionalnym i lokalnym. Dotychczasowy model wsparcia pozostaje zgodny z założeniami Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku, który wskazuje na kluczową rolę samorządów województw, regionalnych struktur koordynacyjnych oraz OWES, w rozwoju sektora ekonomii społecznej oraz tworzeniu miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

4. Dotychczasowy model wsparcia pozostaje zgodny z założeniami Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku, który wskazuje na kluczową rolę samorządów województw, regionalnych struktur koordynacyjnych oraz OWES w rozwoju sektora ekonomii społecznej oraz tworzeniu miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5. Komitet zwraca uwagę, że projektowane założenia przyszłej polityki spójności przewidują rozwój środowiskowych usług społecznych z wykorzystaniem potencjału ekonomii społecznej. Jednakże, bez zabezpieczonych środków na ten cel nie będzie możliwym realizowanie polityki rozwoju PES, co skutkować będzie trudnościami w tworzeniu nowych miejsc pracy oraz reintegracji społeczno-zawodowej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ograniczenie wsparcia wyłącznie do komponentu krajowego znacząco osłabi potencjał podmiotów, będących kluczowymi partnerami samorządów. Dlatego kluczowe jest utrzymanie dedykowanego wsparcia również z poziomu regionalnego, co zapewni spójność

wypracowanego systemu oraz możliwość elastycznego dostosowania interwencji do specyficznych potrzeb poszczególnych województw.

§ 3

Mając na uwadze trwające prace programowe na poziomie krajowym i regionalnym, Komitet postuluje o zabezpieczenie w perspektywie finansowej 2028–2034 adekwatnych środków finansowych na realizację następujących działań:

1. **Utrzymanie w komponencie regionalnym programów polityki spójności dedykowanej interwencji wspierającej rozwój ekonomii społecznej**, służącej integracji społecznej i zawodowej osób oddalonych od rynku pracy, realizowanej na zasadach zbliżonych do funkcjonujących w perspektywach finansowych 2014–2020 oraz 2021–2027.
2. **Wsparcie zatrudnienia i kompleksowej reintegracji:** Zapewnienie stabilnego finansowania ścieżek reintegracji społecznej i zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem. Potrzeba rozwoju sieci Centrów Integracji Społecznej, które będą realizowały usługi na rzecz mieszkańców w środowisku lokalnym, w szczególności na rzecz osób starszych i niesamodzielnych (np. usługi porządkowe, techniczne „Złota rączka”). Centra Integracji Społecznej powinny stanowić w lokalnej społeczności podstawowego partnera społecznego dla Centrów Usług Społecznych. Pozwoli to na stworzenie silnej i zrównoważonej sieci instytucji i organizacji realizujących zadania na rzecz mieszkańców.
3. **Deinstytucjonalizacja i rozwój usług społecznych w społeczności lokalnej:** Zwiększenie roli PES jako kluczowych realizatorów środowiskowych usług społecznych (opiekuńczych, asystenckich, specjalistycznych, zdrowotnych i mieszkaniowych) pozwala na skuteczne przeciwdziałanie skutkom kryzysu demograficznego w województwie łódzkim.
4. **Sprawiedliwa transformacja i zielona gospodarka:** Stworzenie dedykowanych instrumentów wsparcia dla PES angażujących się w procesy zielonej transformacji, gospodarki o obiegu zamkniętym oraz przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu, ze szczególnym uwzględnieniem Obszaru Sprawiedliwej Transformacji Województwa Łódzkiego.
5. **Profesjonalizacja systemu wsparcia i rozwój OWES jako instytucji wsparcia**

ekonomii społecznej: Zrównanie standardów wsparcia sektora ekonomii społecznej z systemami wsparcia klasycznej przedsiębiorczości komercyjnej. Postuluje się rozwój sieci OWES w kierunku wysokospecjalistycznych centrów rozwoju przedsiębiorczości społecznej wspierających zarówno rozwój PES jak i innowacji w usługach lokalnych z uwzględnieniem grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. System ten musi oferować PES zaawansowane, szyte na miarę usługi doradztwa rynkowego, technologicznego, finansowego, marketingowego oraz prawnego, zapewniając jednocześnie stabilność finansowania samych OWES jako kluczowych koordynatorów lokalnego ekosystemu gospodarczego.

6. **Wzmocnienie odporności i innowacyjności sektora:** Finansowanie innowacji społecznych, cyfryzacji PES oraz budowanie odporności podmiotów na kryzysy (np. poprzez rozwój klastrów, partnerstw lokalnych i sieciowania międzysektorowego z nauką i z biznesem).
7. **Dostęp do zwrotnych instrumentów finansowych i kapitału:** Zagwarantowanie preferencyjnych instrumentów dłużnych, poręczeniowych i mieszanych (subwencyjno-zwrotnych), ułatwiających PES realizację inwestycji rozwojowych i start w przetargach publicznych.
8. **Spółecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne:** Wsparcie dla samorządów województwa łódzkiego w zakresie wzmocnienia systemowego korzystania ze stosowania klauzul społecznych oraz zastrzeżeń w zamówieniach publicznych, co przełoży się na stabilność ekonomiczną przedsiębiorstw społecznych.
9. **Rozwój usług zdrowotnych w społeczności lokalnej:** Zwiększenie roli PES jako kluczowych realizatorów usług zdrowotnych w społeczności lokalnej (zapewnienie usług rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnością, starszych, niesamodzielnych po przebytych chorobach utrudniających właściwe samodzielne funkcjonowanie, tworzenie i prowadzenie placówek zapewniających opiekę dzienną nad osobami niesamodzielnymi, w szczególności osobami chorymi na Alzheimera i inne choroby otępienne).
10. **Regionalne monitorowanie i ewaluacja efektów wsparcia:** Zapewnienie środków na rozwój spójnego systemu monitorowania i oceny efektów interwencji w obszarze ekonomii społecznej w województwie łódzkim, obejmującego w szczególności trwałość i jakość tworzonych miejsc pracy, rezultaty reintegracji społecznej i zawodowej, dostępność i jakość usług społecznych oraz wzrost samodzielności

ekonomicznej PES. Wyniki monitorowania powinny być wykorzystywane do doskonalenia instrumentów wsparcia i programowania regionalnej polityki rozwoju ekonomii społecznej, przy zachowaniu proporcjonalnych wymogów sprawozdawczych wobec wspieranych podmiotów.

§ 4

Komitet deklaruje pełną gotowość do aktywnego uczestnictwa w pracach programowych na poziomie krajowym i regionalnym oraz konsultacjach społecznych, aby wspólnie wypracować optymalny i adekwatny do wyzwań kształt zapisów w Planie Partnerstwa Krajowego i Regionalnego na lata 2028-2034, zarówno w ramach rozdziałów krajowych i regionalnych.

§ 5

Komitet wnioskuję do Zarządu Województwa Łódzkiego o przekazanie niniejszego stanowiska do:

1. Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej,
2. Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
3. Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Regionalnego Komitetu
Rozwoju Ekonomii Społecznej
w Województwie Łódzkim